

SAMLING 6

Februar – 8. trinn

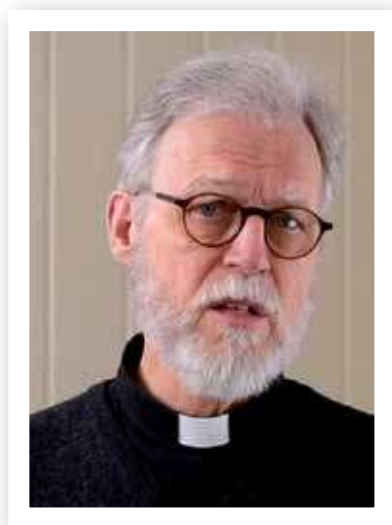
Sakramentene ekteskap, ordinasjon og sykesalving

Ekteskapet og ordinasjonen er to sakramenter som er knyttet til menneskers kjærlighet og hengivelse, mens sykesalvingen er et sakrament knyttet til helbredelse, styrking og ledsagelse ved sykdom eller død.

Ekteskapet som sakrament har to viktige bibelske fundament som Paulus har knyttet sammen i Ef 5,31–32: «Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp (sml. 1 Mos 2,24). Dette er et stort mysterium: jeg tenker på Kristus og Kirken». Forholdet Kristus – Kirken er fundamentet for det kristne ekteskapet utover det naturlige i skapelsesberetningen. Sakramentet gir mannen og kvinnen til hverandre gjennom den gjensidige konsensus, sine ja-ord, foran Kirkens geistlig og to vitner. Det sakramentale ekteskapet varer til døden skiller paret. Den gjensidige kjærligheten og hengivelsen gjennom gode og vonde dager bæres av Guds kjærlighet og ja-ord til paret. Eventuelle barn i ekteskapet ledes til tro på Guds kjærlighet gjennom ekteparets gjensidige og innbyrdes kjærlighet.

Ordinasjonen er tredelt: diakon, prest og biskop. Vielsen skjer gjennom biskopens håndspåleggelse. Diakonen forvalter sakramentene dåp og ekteskap. Presten forvalter i tillegg skriftemål, eukaristi og sykesalving. Biskopen forvalter alle syv sakramentene og kan delegerer konfirmasjonen til prester. En biskop leder den lokale Kirken og innsetter sogneprester for å lede bispedømmets menigheter. Diakonene virker i menighetene. Ordinasjonen er evig bestemt og vitner om Kristi hengivelse til Kirken. De geistlige lever derfor i sølibat eller i kyskhetsorden om de er i en orden. Men diakoner kan også være gifte menn. Unntaksvis kan prester fra andre kirkesamfunn som konverterer få fritak fra sølibatsløftet om de allerede er gift.

Sykesalvingen er et sakrament hvor den syke salves med sykesalvingens olje. Sakramentet bevirker tilgivelse for syndene, kan forsterke helbredelsesprosessen etter sykdom, kan styrke pasienten under sykdommen, kan forberede den dødende før den siste reisen. Sakramentet gis ved alvorlige sykdommer, etter alvorlige ulykker, før store operasjoner eller ved forventet død. Sakramentet er grunnlagt på Herrens egne helbredelser av de mange syke og hans fullmakt til å helbrede gitt Kirken gjennom apostlenes fullmakt.

p. Arne Kirsebom

MODER TERESA

Les om denne helgenen på katolsk.no

Økt 1 – Teori

TEMA: Sakramentene ekteskap, ordinasjon og sykesalving

MÅL:

- Å gjøre konfirmantene kjent med disse sakramentene og å la dem reflektere litt over disse

DU TRENGER:

- Quiz/Påstandsark (R) for å teste forhåndskunnskap
- Refleksjonsspørsmål (finnes også i ressursene – R)
- Presentasjon av de tre sakramentene (R)
- Oppgaveark tilhørende presentasjonen (R)
- Minifilmen «Sakramenter – ???» til samlingen.
- Bibler, eller [Bibelselskapet | Nettbibelen](#)
- YOUCAT Katekismen og oppgaveark (R)
- Ekstra: Moder Teresa – Presentasjon (R) og Film

GJENNOMFØRING

En kjapp oversikt:

- 1 – Påstandsark om de tre sakramentene (R)
- 2 – Refleksjoner rundt sakramentene
- 3 – En presentasjon av sakramentene med oppgaveark
- 4 – Fokus på sykesalving + Minifilmen (i Økt 2 og 3 tar vi for oss de to andre sakramentene)
- 5 – Ekstra: Moder Teresa: Hun som tok seg av de syke og døende

1 – Gi konfirmantene en liten forhånds-quiz/påstandsark

Før dere gjennomfører, forteller du konfirmantene om de tre sakramentene dere nå skal ta for dere. Til quizen er det fint med noen småpremier og trøstepremier som alltid 😊

Pass på å ha gjennomgått hver påstand (hva som var riktig svar) før dere går til punkt 2.

2 – Refleksjon

Konfirmantene vet nok en del – eller i hvert fall noe – om disse tre sakramentene fra før. La dem gå i grupper og diskutere følgende spørsmål:

- Hva skjer ved/hvordan foregår disse sakramentene, ekteskap, ordinasjon og sykesalving?
- Hva er et kall?
- Hvorfor er de hellige handlinger (altså: sakramenter)?

Del det hver gruppe har kommet frem til i plenum. Korriger kun hvis det de kommer med er helt feil eller tullete.

3 – Gi konfirmantene en kort presentasjon (R) av de tre sakramentene.

Underveis, eller etter din presentasjon kan de jobbe med oppgavearket (R) som følger den generelle delen om disse tre sakramentene.

4 – Fokus på sykesalvingen:

Se Minifilmen «Sakramenter – ???» (R). Det siste de snakker om i minifilmen er sykesalvingen. Bruk gjerne refleksjonsspørsmålene til filmen (R).

Står det noe om sykesalving i Bibelen? Les sammen om Jesus som helbreder den syke tjeneren til offiseren i Kapernaum, Matt 8,5–10,13. Bruk enten fysiske bibler eller bruk nettbibelen på skjerm.

Refleksjonsspørsmål (R) til Bibelteksten finnes i ressursene hvis du ønsker å bruke dette.

To og to kan konfirmantene prøve å finne ut av hva det står i **YOUCAT Katekismen om sykesalvingen**. I ressursene finnes spørsmål (R) de kan svare på mens de leser.

I plenum gjennomgår dere disse spørsmålene. Det er fint hvis konfirmantene kan delta med det de mener er riktige svar.

5 – Ekstra: Om Moder Teresa som valgte å leve blant de sykeste og fattigste

Moder Teresa blir nevnt flere steder i YOUCAT, og når dere nå tar for dere sykesalvingen og kallet kan det passe å snakke om henne, og om det arbeidet hun påtok seg blant de aller sykeste og svakeste i samfunnet.

Gi først en kort presentasjon om Moder Teresa (R). Nå kan det hende noen av helgengruppene allerede har hatt om henne, men da blir det fin repetisjon. Kanskje husker de noe, og det er aller best.

Velg gjerne å se et utdrag av eller en hel film om henne. De kan også få i oppgave å se dette hjemme. I Økt 5 vil du finne noen forslag til filmer.

Økt 2 – Teori

TEMA: Ekteskapet og ordinasjon – To forskjellige kall

MÅL:

- Å forstå litt mer av hva som egentlig menes med og kreves når man gir seg selv i ekteskap til et annet menneske
- Å lære litt mer om hvordan det er å være katolsk prest
- Å bedre forstå hva et kall er, spesielt ordenskallet

DU TRENGER:

- Kort presentasjon om disse to sakramentene (R)
- Minifilm (R): «Du er verd det»
- Artikkelen og lydfil om Snorre og Kristine sitt bryllup (R)
- Om Pater Khiem: «En prests hverdag» – Tekster: Artikkel fra Credimus + intervju (R)
- Sr Anne Bente «Hva er et klosterkall?» – podkast (R) og/eller artikkel fra Sta. Katarinahjemmet «Hva er et kall» (R), eller «Intervju fra Katarinahjemmet» (R)
- Oppgaveark til p. Khiem og Sr. Anne Bente
- Ekstraressurser: Bøkene *Pornopratt* og *Elsk og gjør hva du vil*, og bokanmeldelsen av boka *Pornopratt* i St Olav Magasin, utgave 1, 2022, side 80–82
- YOUCAT Ungdomsbønnebogen

GJENNOMFØRING

En kjapp oversikt:

- 1 – En refleksjon over ordene/temaene 'forelskelse', 'kjærlighet', 'sex' og 'kall'
- 2 – En presentasjon av de to sakramentene
- 3 – Om prestekallet og klosterlivet
- 4 – Første gang: Ekteskapet og sex
- 5 – Kroppens teologi og porno (R), litt apologetikk (troforsvar) og en avsluttende bønn

1 – Forelskelse, kjærlighet, sex og et kall

Sett konfirmantene i grupper og be dem reflektere over følgende spørsmål:

- Hva er forskjellen på forelskelse og kjærlighet?
- Når kan eller får man lov til å ha sex, og hvorfor?
- Hva menes med et kall i kirkelig forstand?

Del etter hvert i plenum det de har kommet frem til. Korrigjer kun hvis det blir upassende eller tullede svar.

2 – En presentasjon av sakramentene

Ha en kort presentasjon (R) av disse to sakramentene og la dem fylle ut oppgavearket (R) som hører til. I presentasjonen blir det nettopp snakket om disse fire ordene/begrepene 'forelskelse', 'kjærlighet', 'sex' og 'kall'.

3 – Om prestekallet og ordenslivet

Hør p. Khiems historie om en prests hverdag og les gjerne om Sta. Katarinahjemmet og hvordan det er å bli nonne/bo i kloster. Du kan velge kortere eller lengere versjoner av disse tekstene/dette innholdet. Det følger oppgaveark (R) til dette hvis du ønsker å bruke det.

4 – Første gang: Ekteskapet og sex

Se Minifilmen «*Du er verd det*» (R) til denne samlingen. Her møter vi noen unge katolikker som enten har kjærester eller er forlovet. Alle er enige om en ting: **Sex hører ekteskapet til**, derfor venter de med dette til bryllupsnatten.

Spørsmål til refleksjon i plenum:

- Hva tenker dere om dette?
- Tror du/dere at dette er noe du/dere kan få til?
- Hvis Gud vil dette, burde vi da gjøre et forsøk på å strebe etter dette?

Les og/eller lytt så til **historien om Snorre og Kristine** (R). Det er veldig fint å bare lytte og å se bildene (R).

I grupper lager konfirmantene så *pros- and cons*-lister der de svarer på følgende:

- Hva er (var) positivt med at Kristine og Sondre (og de vi «møtte» i filmen «*Du er verd det*») har valgt å vente med sex til de blir gift, og hva mener dere er negativt?

Etter en stund presenterer gruppene listene for hverandre.

5 – Kroppens teologi og porno, og litt apologetikk

Før dere skal snakke om dette temaet, kan det anbefales at du, konfirmantkateketen, leser boken *Pornopratt* (Jeanette Kalmar Frøvik, Ragnhild Lindahl Torstensen) og/eller boka *Elsk og gjør hva du vil* (Sr. Sofie Hamring, O.P.). Begge bøkene hjelper deg, som skal jobbe med dagens ungdommer, å bedre forstå deres verden. Å hoppe rett inn i både ekteskapets sakrament og kroppens teologi uten å vite hva ungdommene tenker og hva de selv er opptatt av, vil gjøre det vanskelig å nå frem til med kirkens buskap om seksualitet og ekte kjærlighet. Synes du det blir for mye å lese dette (noe som er helt forståelig), kan det anbefales å lese anmeldelsen av boka *Pornopratt* i St Olav Magasinet (R). Her blir boka *Elsk og gjør hva du vil* også nevnt.

Hold så en presentasjon (R) om disse temaene. Lager du din egen versjon/presentasjon, kan det være lurt å se igjennom det som ligger i ressursene for å se om du har med det viktigste. Dette med sex og samliv er et veldig «touchy» tema i dagens samfunn og spesielt blant unge. Slik det kommer frem av presentasjonen som tilhører økta her, er det ikke lurt å virke formanende eller refsende på noen måte. Da mister man ungdommenes tillit og troverdighet når det gjelder dette temaet.

Kan vi blande apologetikk inn dette? Du stiller spørsmålet:

- Tenkt deg at en venn kom til deg med følgende spørsmål: Hvordan kan du være katolikk? Er det ikke fryktelig kjipt at du ikke kan ha sex før du gifter deg?

Det er lurt å la konfirmantene forstå at du skjønner hvor vanskelig og rart det kan være for dem når de hører hva kirken ønsker for oss mennesker gjennom ekteskapets sakrament. Det de selv må reflektere over er at de nå velger å konfirmere seg katolsk. La dem derfor få i oppgave å komme med et svar (til denne «vennen»/spørsmålet ovenfor), et svar som **forsvarer** den katolske kirkes syn på sex, og på ekteskapet. **Å forsvare sin tro kalles trosforsvar eller apologetikk.**

Før dere avslutter kan det være lurt å gi dem litt mer innsikt i hva apologetikk er. På nettsiden finner du mer informasjon om dette (R). Kanskje kan de dele svarene de har kommet frem til (med tanke på det siste spørsmålet ovenfor) når dere sees neste gang, eller du gir dem litt tid til å snakke sammen to og to (om spørsmålet ovenfor), og de deler de tankene/svarene de har kommet frem til før økta er over.

Forslag til avsluttende bønn: «La meg få se og velge hva som fører til mitt mål», YOUCAT Ungdomsbønneboken side 123.

Økt 3 – Aktivitet

**TEMA: Et intervju med en katolsk prest, en nonne eller munk, evt. lekperson/
vanlig kirkegjenger**

Her finnes to varianter:

Gjennomføring A = Hovedopplegget

Gjennomføring B = Alternativt opplegg

MÅL:

- Å hjelpe konfirmantene gå mer i dybden når det gjelder ekteskapet og ordenskallet
- Å intervju en som kan fortelle dem mer om ett av disse sakramentene (sin egen opplevelse/del egne tanker)

DU TRENGER:

Alternativ A:

- Å finne nok intervjuobjekter. Konfirmantene kan ha ideer/forslag selv her
- Å la konfirmantene få tid til å lage spørsmål/lage et ordentlig intervju. Forslag til spørsmål/mal for et intervju finnes på nettsiden (R)
- Å sette av tid til selve intervjuet og å legge til rette for at det lar seg gjennomføre
- Plakat og skrive-/tegnesakker og/eller digitalt utstyr til å lage film eller PowerPoint av intervjuet
- Å sette av tid til å la konfirmantene presentere intervjuet

Alternativ B:

- Alle forbereder spørsmål til en eller to (prest, munk, nonne, vanlig lekperson), som kommer på besøk til hele konfirmantgruppa og lar seg intervju/utspørre i plenum
- Se forslag til spørsmål som kan stilles i en slik setting (R)
- Litt snacks, evt. småkaker og noe drikke til besøket

GJENNOMFØRING A

En kjapp oversikt:

1 – To og to lager spørsmål og forbereder intervjuet

2 – Selve intervjuet

3 – Reinskriking og å lage en presentasjon av dette.

4 – Presentere for hverandre

GJENNOMFØRING B

En kjapp oversikt:

1 – Konfirmantene forbereder spørsmål til en eller flere som skal komme på besøk

2 – Gjennomføring av besøket

A

For å gjennomføre denne oppgaven kan det tenkes du trenger en del forberedelse (f.eks. til å finne nok intervjuobjekter), og det kan være lurt å fordele oppgaven over tid. Les nøye igjennom alt før du gjennomfører.

1 – Å forberede intervjuet

Konfirmantene kan trenge å møte/snakke med noen for å bedre forstå både ekteskapets sakrament og ordenskallet. En fin måte å gjøre dette på, er å intervju (snakke direkte med) en prest, nonne eller munk. Det er også fint å intervju en vanlig katolikk/lekpersion som står sterkt i sin tro.

Det kan kreve litt forarbeide av deg her, da du kanskje burde lage en liste over mulige intervjuobjekter. Det enkleste er å få tak i noen fra egen menighet, men det går også an å la konfirmantene reise til andre menigheter for å intervju noen der. Det er bare positivt å møte katolikker fra andre byer og steder i Norge hvis dere har tid og ressurser til dette. Noe som også går an er å foreta digitale intervjuer, så lenge man kan *både* se og høre hverandre. Det beste er nok uansett å møtes fysisk. La gjerne konfirmantene selv komme med forslag til hvem de kan intervju.

Det er lurt å la dem jobbe sammen to og to med en slik oppgave. Trenger dere ideer til spørsmål finnes disse i ressursene (R). Det bør nok være minst 10–12 spørsmål, gjerne flere. Minn konfirmantene på at et godt intervju lar intervjuobjektet fortelle mye mer/komme med lengre svar enn lengden på spørsmålet som stilles.

Det er supert om de får tatt et bilde av personen de intervjuer, gjerne i passende omgivelser. Så bør de ha en introduksjon til intervjuet som forteller kort hvem denne personen er (ca. 5–7 setninger eller litt mer). Dette står også forklart på nettsiden der du finner forslag til spørsmålene. Her ligger i tillegg en slags mal (R) for hvordan man kan lage et godt intervju.

2 – Gjennomføringen av intervjuet

Det er store sjanser for at ikke alle får intervjuet sine intervjuobjekter til akkurat samme tidspunkt, med mindre du greier å invitere alle disse til konfirmantsamlingen samtidig. Det hadde vært flott selvfølgelig.

Kanskje må konfirmantene få fri fra konfirmantundervisningen for å kunne fullføre denne jobben/intervjuet sitt. De må avtale med sin partner (den andre konfirmanten de jobber med) og med den de skal intervjuet om *når og hvor* dette intervjuet skal finne sted.

3 – Reinskriving og forberedelse av presentasjon

Når selve intervjuet er gjennomført, er målet at dette skal forberedes i ett eller annet format som kan presenteres for de andre (konfirmantene). Konfirmantene kan lage en plakat, en PowerPoint, eller kanskje har de filmet hele intervjuet og for tillatelse fra intervjuobjektet til å bruke/vise dette. Benytter de seg av film, må de fremdeles ha en kort presentasjon av personen som skal intervjues før vi ser selve intervjuet. Dette kan selvfølgelig redigeres inn som en åpning i selve filmen/videoen, eller de tar det muntlig før filmen vises.

Dere må velge om konfirmantene jobber hjemme med denne delen av oppgaven/intervjuet, eller om dere skal samles for å reinskrive og forberede presentasjon.

4 – Selve presentasjonen

Bestem et tidspunkt for når alle skal fremføre. Dette kan ta litt tid. Pass på at alle får god respons for sitt intervju/sin presentasjon.

B**1 – Få besøk av en eller flere prester, ordensfolk eller lekpersoner/medlemmer av menigheten**

Inviter en eller flere ordenfolk eller lekpersoner til konfirmantsamlingen. Det er viktig disse vet at de både skal presentere seg selv og svare på spørsmål konfirmantene stiller dem.

Det ligger forslag til type spørsmål på nettsiden (R), men det beste er om konfirmantene selv kommer på spørsmål de kan stille.

Det er nok en god idé her – som i alternativ A – at konfirmantene jobber sammen to og to (med å lage spørsmål i forkant). Da tør de kanskje stille flere spørsmål, og de kan også hjelpe hverandre komme på flere spørsmål. Så er det mer sosialt og trivelig å jobbe sammen med en annen enn å jobbe alene.

Du må avgjøre om forberedelsedelen og selve besøket skal skje på samme dag/i samme samling.

2 – Gjennomføring av besøket

Det er lurt å planlegge litt med konfirmantene i forhold til hvem som skal begynne å stille spørsmål. Slikt kan være litt skummelt i begynnelsen, men kommer en eller flere i gang, tør som regel de andre å delta (stille sine spørsmål) også.

Oppfordre konfirmantene til å stille spørsmål som måtte dukke opp underveis, ting de ikke nødvendigvis tenkte på da de satt og laget sine spørsmål.

Når man først får besøk, kan det være hyggelig med noe å spise og drikke. Ha gjerne en sosial samling etter at dere har kommet igjennom spørsmålsrunden.

Økt 4 – Sosialt

TEMA: Leker som baserer seg en del på trygghet og godt samarbeid.

MÅL:

- Å lære seg hvor viktig godt samarbeid er
- Å kunne relatere dette til sakramentene vi akkurat har snakket om
- Å ha det gøy og sosialt, selvfølgelig 😊

DU TRENGER:

- Fall-leken: Gjerne noen puter, tepper eller en liten madrass + Se gjerne instruksjonsvideo fra nettsiden (R)
- Smake-leken: Forskjellige ting som skal smakes på og gjenkjennes. Det er viktig at dette er spiselige ting og at ingen er allergiske mot det dere bruker
- Menneske-tårnet: evt. puter og tepper på gulvet, eller vær ute på en gressplen/noe mykt + noen sterke foreldre som kan stå rund og passe på hvis noen trenger hjelp

Gjennomføring

En kjapp oversikt:

- 1 – **Fall-leken:** Du må være 100 % trygg på de andre
- 2 – **Smake-leken:** Du må stole på at ingen vil deg noe vondt
- 3 – **Mennesketårn:** Å være en støtte for hverandre
- 4 – **Avsluttende bønn**

Sakramentene vi akkurat har snakket om har en ting til felles, og det er at de prøver å fremme det absolutt beste i mennesker. Både i ekteskapet og i ordenskallet kaller Gud mennesker til å yte sitt absolutt beste, enten i tjeneste for et annet menneske eller for Gud selv. I sykesalvingen ønsker Gud å helbrede oss slik at sykdommen ikke får oss til å miste troen på oss selv og på livet.

Vi er alle kalt til å være gode medmennesker og å få frem det beste i oss selv. I disse lekene er det viktig å huske dette, slik at vi kan ha det gøy og le med hverandre og ikke av hverandre. Ingen skal føle seg utrygge, bli redd, eller være engstelige for at noen prøver å utsette dem for noe vondt eller ekkelt.

1 – Fall-leken

Del konfirmantene i grupper på fire–seks. Det går an med helgengruppene, men se litt an størrelsene på konfirmantene.

En person skal stå på gulvet eller på en skammel og falle bakover. De andre skal ta denne imot. Det er kan være lurt å ha mange tepper og puter eller en madrass på gulvet i tilfelle de som skal ta imot den som faller, skulle miste grepet sitt.

Det beste er om personen som faller lukker øyene eller har bind for øynene.

Alle skal prøve. Hvis noen er veldig tunge/store bør gruppene være store.

Det kan være lurt å se videoen (R) til dette opplegget/denne leken (enten bare du, eller alle sammen) før dere gjennomfører.

Etter dere har gjennomført opplegget, samtaler dere først i grupper og så i plenum:

- Hva tenkte dere (f.eks. i det dere falt)?
- Hva følte dere?
- Og, hvis noen ikke greide å gjøre det: Hva skal til for at du skal gjøre det?

2 – Smake-leken

Man får forskjellige ting man skal smake uten å se hva det er. Da må man stole på at de som gir deg det du skal spise ikke ønsker deg noe vondt. Kateketleder passer på at det ikke er noen som har allergier og at det som skal smakes på ikke er for sterkt, ekkelt osv.

To mål:

- Å gjenkjenne smaken
- Å stole på de andre (at det man får å spise ikke er helt fælt)

Her kan man godt være samlet i plenum/stor gruppe og ha en håndfull konfirmanter som tør stå foran de andre og smake. Det kan bli litt latter og tårer...

Her snakker dere også sammen i etterkant. Still dem gjerne lignende spørsmål som i Fall-leken.

3 – Bygge tårn med mennesker.

Til denne leken er det lurt å be noen litt sterke foresatte delta som hjelp/støtte.

VIKTIG: Ingen skal presses til å gjøre noe de er engstelig for, men alle skal på et eller annet vis delta.

Del konfirmantene i to grupper. Det må være ett eller annet mykt underlag.

Hver gruppe skal få tid i forkant til å planlegge hvordan de skal lage et mennesketårn med seg selv som byggesteiner. Målet er å lage det høyeste tårnet i løpet av en gitt tidsramme. 3 minutter kan være nok, med dette bør *ikke* inkludere planleggingen, kun tårn-konstruksjonen.

La foresatte stå rundt og passe på at ingen faller og slår seg. For sikkerhets skyld er det smart å ha litt førstehjelps-saker tilgjengelig.

4 – Avsluttende bønn for denne økta

Be gjerne «Bønn om kall» fra YOUCAT Ungdomsbønneboken side 124, eller bønnen «Du har gitt oss kroppen» fra samme bok side 138.